

Titulació	Tipus	Curs
4317520 Estudis Territorials i Planejament	OB	0

Professor/a de contacte

Nom: Oriol Nel·lo Colom

Correu electrònic: oriol.nello@uab.cat

Equip docent

Joan Checa Rius

Maria Buhigas San Jose

(Extern) Joan López Redondo (Àrea Metropolitana de Barcelona)

Idiomes dels grups

Podeu consultar aquesta informació al [final](#) del document.

Prerequisits

Els requisits per cursar el Mòdul són de tres tipus:

Formatiu.

Cal disposar d'un cert bagatge en matèria d'estudis territorials (grau en geografia, ciències ambientals, enginyeria, arquitectura, urbanisme, economia, ciències jurídiques). Els altres casos s'estudiaran de manera individualitzada. Instrumental. Cal comptar amb certa capacitat d'utilitzar (a nivell d'usuari) aplicacions estadístiques i cartogràfiques, així com capacitat d'interpretar literatura tècnica i jurídica en matèria d'ordenació del territori.

Administratiu.

Cal cursar, de manera simultània, els Mòduls "Temes Avançats", "Sistemes d'Informació Geogràfica i Paisatge" i "Ciutat i regions metropolitanes", que juntament amb aquest de "Planejament Territorial", integren el programa troncal en què s'articula l'itinerari d'Ordenació del Territori del màster.

Instruments i materials d'autoaprenentatge

A l'inici del curs es posaran diversos materials i recursos formatius a disposició de l'alumnat que, per raó de l'especialització de la seva formació prèvia o de la seva procedència, consideri que li cal un treball previ addicional per tal d'adequar el seu nivell de formació en matèria d'urbanisme i ordenació del territori. Aquests materials inclouran mecanismes d'autoavaluació, però el seu contingut no serà objecte d'avaluació separada en el marc del mòdul.

Objectius

El Master d'Estudis Territorials i de la Planejament del Departament de Geografia de la Universitat Autònoma de Barcelona té per objectiu la formació de professionals en l'anàlisi i la gestió del territori. Enguany dedicarà el seu programa troncal a l'estudi i a l'elaboració de propostes per a la planificació i la gestió de l'activitat turística a la Vall del Vinalopó, en el País Valencià.

El programa complet, consultable en el Quadern de Troncal, està integrat per quatre mòduls -Temes Avançats, Ordenació del Territori, Sistemes d'Informació Geogràfica i Paisatge, Ciutat i espais metropolitans-, els cicles de conferències i el treball de camp. A continuació trobareu el contingut del mòdul d'Ordenació del Territori.

L'ordenació del territori: tècnica professional, instrument administratiu i disseny polític

Els processos de transformació del territori en les societats contemporànies es caracteritzen per la seva velocitat i la seva profunditat. La integració de l'espai a escala planetària i l'avenç del procés d'urbanització comporten canvis radicals tant en l'estructuració dels sistemes urbans, com en l'ocupació del territori, la utilització dels recursos i la configuració del paisatge. Canvis que són alhora causa i efecte de les dinàmiques demogràfiques, de l'organització dels processos productius, de la circulació dels factors (capital, mercaderies, informació, força de treball), de l'estructuració social i de la distribució de la riquesa.

A escala regional, a les regions mediterrànies europees, la integració del territori i l'avenç del procés d'urbanització ocorregudes durant el darrer mig segle han estat estretament relacionades amb el desenvolupament econòmic, la disminució de les desigualtats territorials, la unificació dels mercats laborals i la major accessibilitat als serveis. Tanmateix, la concreció de les transformacions territorials ha comportat també en molts casos l'aparició o l'agreujament de diverses problemàtiques, vinculades a factors com l'ocupació accelerada del sòl, la dispersió de la urbanització, l'especialització funcional dels llocs, l'augment del cost dels serveis, l'increment de les necessitats de la mobilitat, el malbaratament dels recursos naturals o els riscos de la segregació social.

En aquest context, és a dir, davant de les potencialitats i les problemàtiques que es deriven de les transformacions territorials contemporànies, pren una importància creixent la capacitat dels poders públics d'ordenar el territori en benefici de la col·lectivitat. Per això resulta necessari dotar-se de diagnòstics, instruments i normatives capaços d'orientar, potenciar i, quan s'escaigui, corregir, les dinàmiques territorials en curs. Aquest és el camp de l'ordenació del territori com a tècnica professional, com a actuació administrativa i com a disseny polític.

Objectius del mòdul: el coneixement dels instruments i l'aprenentatge de les tècniques

El mòdul s'insereix en el programari troncal del METIP 2024-2025, que té com a finalitat principal oferir als estudiants la possibilitat de participar en l'elaboració, a efectes didàctics, d'un instrument d'ordenació del territori. A aquests efectes, tots els mòduls del primer semestre del Màster s'integren en un únic programa, configurat, a més de les sessions didàctiques, per un exercici intensiu de treball de camp, dos cicles de conferències i sis setmanes de tallers. L'exercici proposat per aquest any és l'elaboració d'un document de planificació i gestió del turisme a la Vall del Vinalopó, al País Valencià.

En aquest context, el mòdul de planejament territorial del Màster d'Estudis Territorials i de la Planejament té precisament com objectiu perfeccionar la capacitat dels estudiants de intervenir professionalment en l'ordenació del territori. Per fer-ho, constarà de quatre tipus de continguts:

- a) En primer lloc, s'oferirà una panoràmica del procés d'urbanització contemporani a Espanya i els instruments de planejament territorial i urbanístic dels que es disposa per tal de gestionar-lo i aconduir-lo.
- b) En segon lloc, es presentaran els reptes derivats de les dinàmiques actuals, en referència a quatre temes: el poblament, els usos del sòl, la mobilitat i les desigualtats.

c) En tercer lloc, s'analitzarà l'aplicació dels instruments de planejament a dos nivells: l'escala urbana (rehabilitació urbana, projecte urbà) i l'escala metropolitana (d'àrea i regió metropolitana).

d) Finalment, s'estudiaran les polítiques territorials i urbanes relatives a quatre aspectes específics: el planejament dels usos turístics, l'habitatge, la rehabilitació i la mobilitat.

Resultats d'aprenentatge

1. CA14 (Competència) Establir conclusions propositives per a la gestió territorial i urbana.
2. CA15 (Competència) Relacionar les situacions de conflicte amb les tipologies d'espais.
3. CA16 (Competència) Deducir, mitjançant models territorials i urbans, avantatges comparatives per reequilibrar el territori.
4. KA14 (Coneixement) Presentar els impactes territorials, socials, econòmics i ambientals que es generen en situacions de conflicte territorial i l'aportació del planejament urbà.
5. KA15 (Coneixement) Comprendre els principals conflictes territorials i socioambientals vinculats a les problemàtiques ambientals de les urbs.
6. KA16 (Coneixement) Enumerar i comprendre noves formes de governança lligades a l'economia ambiental.
7. KA38 (Coneixement) Contractar estratègies d'anàlisi i síntesi en la planificació i la gestió dels espais públics.
8. SA11 (Habilitat) Predir els processos de transformació territorial i de la població aplicant metodologies i instruments vinculats a teories de referència, capaces de mesurar els mecanismes d'actuació i els resultats.
9. SA12 (Habilitat) Estructurar l'aplicació de lleis i reglaments de planejament urbà en els casos d'estudi.
10. SA13 (Habilitat) Experimentar els desequilibris socioeconòmics derivats del planejament urbà.

Continguts

En aquest context, el mòdul de planejament territorial del Màster d'Estudis Territorials i de la Planejament té precisament com objectiu perfeccionar la capacitat dels estudiants de intervenir professionalment en l'ordenació del territori. Per fer-ho, constarà de tres tipus de continguts:

a) En primer lloc, s'estudiaran els diversos instruments disponibles per a l'ordenació i la gestió del territori. Es partirà de l'experiència catalana de les darreres dècades en aquest camp i, a partir de l'estudi de les seves realitzacions, amb el seu potencial i les seves limitacions, s'avançarà cap a l'adquisició de coneixements i tècniques de caràcter general.

b) En segon lloc, s'analitzarà la problemàtica específica de la planificació i la gestió dels espais turístics, en un context caracteritzat, per un costat, per la presència d'unes transformacions urbanes -econòmiques, socials, físiques- particularment ràpides i, per l'altre, per un agreujament de les problemàtiques ambientals -clima i recursos.

c) Finalment, es presentaran i posaran en debat diverses tendències que avui s'apunten en el camp del planejament territorial i urbanístic, a través de fórmules com les de smart cities, climate-proof planning, low-carbon city i green infrastructures.

El programa definitiu del Mòdul serà el que apareixerà en el Quadern de Bloc, on es podrà consultar el calendari detallat de cada sessió, integrat amb la resta de matèries que componen el programa troncal.

Activitats formatives i Metodologia

Títol	Hores	ECTS	Resultats d'aprenentatge
Tipus: Dirigides			
Sessions lectives a l'aula	40	1,6	CA14, CA15, CA16, KA14, KA15, KA16, KA38, SA11, SA12, SA13, CA14
Sessions lectives troncal	13,5	0,54	CA15, CA16, KA14, KA15, KA16, KA38, SA11, CA15
Treball de camp	9,5	0,38	CA15, KA14, KA15, KA16, SA11, SA12, SA13, CA15
Tipus: Supervisades			
Sessions de taller i tutories	33,75	1,35	CA14, CA15, CA16, KA14, KA15, KA16, SA13, CA14
Tipus: Autònomes			
Estudi individual	52,5	2,1	CA14, CA15, CA16, KA14, KA15, KA16, KA38, SA11, SA12, SA13, CA14
Preparació del projecte troncal	71,25	2,85	CA14, CA15, CA16, KA14, KA38, SA11, SA12, SA13, CA14

Treball de curs i avaluació: l'elaboració hands-on d'un instrument de planejament territorial

Com s'ha dit, el mòdul forma part del programa troncal del METIP 2024-2025, programa que té com a objectiu principal, perfeccionar les capacitats dels alumnes d'intervenir directament com a futurs professionals en l'elaboració i la gestió d'instruments d'ordenació del territori.

L'objectiu dels ensenyaments troncal del primer semestre consistirà en dotar els estudiants de les habilitats conceptuals i pràctiques per al disseny i redacció d'instruments de planejament urbà.

Així, el programa del Mòdul ha estat elaborat de manera coordinada amb la resta dels mòduls del semestre, de manera tal que, a més dels continguts de caràcter conceptual i instrumental, es disposi del temps necessari per tal que els alumnes puguin elaborar, a efectes didàctics, un instrument de planejament amb allò que serien tots els seus elements.

El procés s'estructurarà en cinc etapes:

- Reconeixement territorial. Contingut: Memòria explicativa sobre les dinàmiques de transformació.
- Anàlisi de la planificació i la gestió de l'activitat turística a la Vall del Vinalopó.
- Identificació de potencialitats i riscos. Contingut: elaboració de les taules SWOT.
- Establiment de criteris i objectius. Contingut: concepte, criteris i proposta d'objectius específics a assolir en l'exercici de planejament (a aquests efectes, es suggeriran objectius contrastats als diversos grups per tal de fer evidents les diverses possibilitats d'utilització del planejament).
- Elaboració dels projectes i propostes d'intervenció. Contingut: propostes per a la dotació i gestió de la planificació turística a la Vall del Vinalopó.

Les activitats que no es puguin fer presencialment s'adaptaran a les possibilitats que ofereixen les eines virtuals de la UAB. Els exercicis, projectes i classes teòriques es realitzaran a través d'eines virtuals, com tutorials, vídeos, sessions de Teams, etc. El professor o professora vetllarà perquè l'estudiant hi pugui accedir o li oferirà mitjans alternatius, que estiguin al seu abast.

Nota: es reservaran 15 minuts d'una classe, dins del calendari establert pel centre/titulació, per a la complementació per part de l'alumnat de les enquestes d'avaluació de l'actuació del professorat i d'avaluació de l'assignatura/mòdul.

Avaluació

Activitats d'avaluació continuada

Títol	Pes	Hores	ECTS	Resultats d'aprenentatge
Elaboració i presentació del projecte troncal	65%	3	0,12	CA14, CA15, CA16, KA14, KA15, KA16, KA38, SA11, SA12, SA13
Examen	25%	1,5	0,06	CA14, CA15, CA16, KA14, KA15, KA16, KA38, SA11, SA12, SA13
Participació de l'estudiant en els debats, tallers i els treballs de grup	10%	0	0	CA14, CA15, CA16, KA14, KA15, KA16, KA38, SA11, SA12, SA13

L'avaluació del contingut específic del mòdul constarà de dues parts :

Activitats específiques de l'assignatura: 35%

- Examen: 25%
- Participació a l'aula: 10%

Projecte troncal: 65%

- Memòria del projecte troncal: 40%
- Pòster projecte troncal: 15%
- Defensa oral del projecte: 10%

Per superar l'assignatura serà necessari obtenir una nota igual o superior a 5 tant a l'examen com a la nota global del projecte troncal.

De no superar-se el 5 serà possible recuperar dues evidències avaluatives:

- Recuperar la nota de l'examen: mitjançant la realització d'un altre examen en data a concretar
- Recuperar la nota del projecte troncal: mitjançant la realització d'un examen oral dels continguts treballats en el grup de la troncal.

Per tenir dret a la recuperació s'hauran d'haver presentat totes les evidències relacionades amb el projecte troncal.

Aquell alumnat que no hagi presentat totes les evidències del projecte troncal serà NO AVALUABLE

MOLT IMPORTANT: El plagi total o parcial de qualsevol dels exercicis es considerarà automàticament un SUSPENS (0) de l'exercici plagiat. PLAGIAR és copiar de fonts no identificades d'un text, sigui una sola frase o més, que es fa passar per producció pròpia (AIXÒ INCLOU COPIAR FRASES O FRAGMENTS D'INTERNET I AFEGIR-LOS SENSE MODIFICACIONS AL TEXT QUE ES PRESENTA COM A PROPI), i és una ofensa greu. Cal aprendre a respectar la propietat intel·lectual aliena i a identificar sempre les fonts que es puguin fer servir, i és imprescindible responsabilitzar-se de l'originalitat i autenticitat del text propi.

En cas que les activitats d'avaluació no es puguin fer presencialment s'adaptarà el seu format (mantenint-ne la ponderació) a les possibilitats que ofereixen les eines virtuals de la UAB. Els deures, activitats i participació a

classe es realitzaran a través de fòrums, wikis i/o discussions d'exercicis a través de Teams, etc. El professor o professora vetllarà perquè l'estudiant hi pugui accedir o li oferirà mitjans alternatius, que estiguin al seu abast.

Aquesta assignatura no preveu el sistema d'avaluació única

Bibliografia

La bibliografia completa del mòdul forma part del Quadern de troncal

Programari

Cap d'específic

Llista d'idiomes

Nom	Grup	Idioma	Semestre	Torn
(TEm) Teoria (màster)	1	Català/Espanyol	primer quadrimestre	tarda